

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 666.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

Felolós szerkesztő: Dr. FEHÉR MÁRTON.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legújabb szabványban közölünk.

A halálbüntetés.

Írta: Matolai Etele.

— aug. 8.

Minden haladás a tökéletesség felé utat tör magának és hódít. míg végre diadalra is jut. A polgári házasság eszméjét néhai Irányi Dániel minden országgyűlésen indítványba hozta: leszavazták. Most már régen meg van, csak hogy ő nem élte meg. A 48–49-iki honvédség erkölcsi előismerését Várady Gábor barátom minden országgyűlés minden ülészkala alatt felhozta: leszavazták. Most már meg van, Széll Kálmán országgyűlésen kívül is keresztül vitte. A titkos szavazásért harcoltam képviselő koromban — sőt előadója voltam a Házban — több mint harminc év előtt: leszavazták. Most már alig van, a ki szót merne ellene mondani. Ugyanazon időben harcoltam a halálbüntetés eltörlésével, midőn a Csemege-féle büntető törvénykönyv, mint javaslat volt tárgyalás alatt. Az „Ellenőr“-ben, az akkori legnagyobb ellenzéki lapban, több cikkben harcoltam ez eszméért: leszavazták és most? Az orosz дума elhatározta, a francia kamara nyilván a legrövidebb idő alatt elhatározza a halálbüntetés eltörlését. Romániában már régóta maga az állam megalakulása óta el van törölve.

Ha megelégedik is, de nagyon el ne maradjunk! Tudom, hogy a képviselőház most kezdődő hosszú szünete alatt a minisztériumoknak van dolguk telesen is előkészíteni a törvényjavaslatokat; de ez nem lehet akadály, egy részről, mert maga a törvény szövege csak igen rövid lehet és fel kell tennünk képviselőinkről, hogy azt hosszas indokolás nélkül is készségesen megszavazzák és másrészt, mert ez az igazságügyi minisztérium dolga, a melyet pedig a többi most előkészítendő javaslatok alig vesznek igénybe. Munkára tehát, mert szígyen lenne elmaradnunk!

Szégyen annál inkább, mert apáink ebben szép példát adtak a világnak. Az 1791-iki országgyűlés ugyanis több közérdekű kérdésben küldöttségeket bízott meg javaslatok kidolgozásával, — így a büntető törvényvel is. A

mai nemzedék — mint ha csak hallanám — gondolja erre magában, „de a régi rest táblabírák nem csináltak semmit.“ Pedig dehogyan nem! Azok a küldöttségek dolgoztak, munkálataikat bemutatatták, minden következő országgyűlés sűrgette tárgyalás alá vételüket, de Bécsből ezt mindig meg tudták akadályozni, mert a munkálatok korszerűek, az országra üdvösek, szabadaléviék és szellemiek voltak, Bécsben tehát nem tetszhettek. Mindazok közül csak a jobbágyviszonyára vonatkozó javaslat került nagy nehezen tárgyalás alá és lett belőle törvény az 1832—6-iki országgyűlés alatt.

A büntető törvényjavaslatnak az 1843—4-iki országgyűlés alatt kellett volna tárgyalás alá jönnie, de hogy ez és ehhez hasonló szabadalévi munkálatok ne juthassanak érvényre, az országgyűlés várátlanul hamar berekesztetett.

Ezen javaslat közutodomás szerint — kitűnő volt. *Abban-már a rendes büntetések között a halálbüntetés nem volt.* Ha tárgyalás alá kerül, félszázaddal megelőzik a világ legműveltebb országait is. A hetvenes évek elején — mint már említém — néhány cikket írtam e kérdésben; most csak erre az egyre szorítokozom, egy részről, mert a kérdés történetére vonatkozó azon adatok nincsenek birtokomban, melyek akkor rendelkezésemre állottak; másrészt, mert szükségesnek sem tartom, hogy a kérdés lényegénél egyébre kiterjesszjekem. Hiszen talán ez a kérdés is érlelődött azóta, mint a fent említettek.

Vannak, a kik azt mondják, hogy az államnak nincs joga ember — még ha bűnös is — kivégeztetni. Erre a térre nem tévedek! Azért képezzünk országot, — vagy ha úgy tetszik — államot, társadalmat, hogy közös erőnkkel mindannyiunk és mind egyikünk életét, személyi és vagyoni biztonságát megvédjük, biztosítsuk. Hát ha akad ebben a társadalomban olyan, a ki e közös cél ellenében az egyesekre, vagy magára az egész társadalomra veszélyes azt, *ha másképpen ártalmatlanul nem tehetjük*, ugyan, hogy ne volna jogunk megsemmisíteni, kivégezni? Hogy *szükség*, hogy *alapos ok nélkül* embert ki-

végezni még magától a társadalomtól is jogtalanság, azt hiszem, bátran állíthatom.

Itt vagyunk tehát a kérdés lényegén: *szükséges e*, hogy például a rablogókat kivégezzük? Nem vagyunk-e képesek ellene magunkat, társadalmunkat más módon megvédeni, öt ártalmatlanná tenni? Hát már hogy ne volnánk képesek? A börtönügy mai állapotában szabadságától megfosztva tarthatjuk a gonosztevőt egész életén át, foglalkoztathatjuk munkával, a melylyel tartási költségét teljesen fedezi, sőt még némi hasznos is hajthat.

Szegénységi bizonyítványt állít ki magáról az állam, ha azt mondja, hogy másképpen nem képes magát és polgárait a gonosztevőt ellen megoltalmazni, mint sem ha azt kivégezteti.

Nem a jó szív, nem a humanizmus, nem a jog kérdése tehát a halálbüntetés tartartásának vagy eltörlésének kérdése; *de a civilizáció, a műveltség, a tökéletesedés kérdése.*

Most enyit elégnék tartok; ha e nézetem megtámadatnék, feltartom jogomat annak védelmére tollamat ismét elővenni.

Angol-magyar barátság.

Angolok Sátoraljaihelyben.

1906. aug. 8-án.

E napokban értesültem, hogy az angol kirándulás mégis meg lesz tartva ez idén. Augusztus 31-ikén érkezik Sátoraljaihelybe egy 50 tagból álló, előkelő angol társaság, amely sohá oly meleg fogadtatásra nem tarthatott volna számot, mint éppen most, a mikor a mi nemzeti büszkeségünket, Apponyi gróftól Anglia a legközelebbi multban a nagybeesítés minden jelével elárasztotta. Kell, hogy az a tisztelet, amellyel Anglia a mi nemzeti nagyjainkat mindenkor adozik tőlünk kitéphető leglelkesebb viszonzásban részesüljön most, amikor alkalom kínálkozik rokonszerelemnek nyilvánítására.

De ezen érzelmi mozzanat mögött a celszerűségi motívumok egész sorozata ajánlja az angol-magyar barátság megszilárdítását. *Golonyai ur*, aki a kirándulásokat évről-évre rendez, személyes ismerősöm és volt alkalommal meggyőződni, hogy széleskörű angol akciójának nem angolomania, hanem hazafiság a rugója. Az az ő vezérlő gondolata, hogy amily mértékben távolodunk Ausztriától, azon mértékben kell

közelednünk Angliához. Ily módon akkor, amidőn egészen szétmegy ez a rossz házasság, nem leszünk arra kényszerülve, hogy tanácstalanul állva Európa közepén, hűltetésig keresetelt indítsunk a szövetségi visszaállítására, hanem a leghatalmasabb nemzet jóindulatára támaszkodva zavartalanul élvezhetjük a várva-várt övezettség örömeit és biztosítva van számunkra egy Angliával kötendő gazdasági szerződés lehetősége.

Azt a gondolatot, hogy gazdaságunk önállósulása esetére kereskedelmünket Anglia felé kell terel-nünk, Golonyai előt már sokan hirdették; de a siker annyi reményével és az elhatározás oly fáradhatatlan, bátor agilitásával, mint ő, előt senki. Valóban azok az ellenvetések, amelyeket az angol kereskedelmi kapcsolat ellen a nemzetgazdasági; egyik-másik előkelő nevé képvisel-tesz — legutóbb Arkövy Richard „Közös vámtérlet“ c. füzetében — igen kicsinyesek. Mert ha biztosítva van a szerződés fél jóindulata, az akadályok elenyészőnek mondhatók.

Ennek a nagy jelentőségű gazdasági alakulásnak az újat egyengetjük tehát, a midőn az angol utazókat tőlünk telhető vendégszeretettel fogadjuk. Magának a gazdasági átalakulásnak a kérdése ma még időseztérben, de a nagy odé érdekében kifejtendő társadalmi akció már ma is helyén való. Ma még csak egy kis érdeklődést esetleg egy-két szóbát, egy kis asszu-bort kíván tőlünk az ügy — és nincs kizárva, hogy e kis áldozatoknak valamikor busás kamatai leszenek.

Ha az Angliával való kereskedelmi kapcsolat oly intenzitással élne vezetők embereink lelkében, mint él Golonyában, ugy most a Tulipán-Szövetségnek a magyar ipar védelme mellett a másik főfeladata az angol-magyar barátság ápolása és megszilárdítása volna. Mindkét feladat ugyanis közvetlen folyománya az önálló vámtérlet kívánalmának: iparunk felvirágoztatása csak oly fontos, mint egy biztos külföldi piac szerzése nyersterményeink számára.

De még ha el is esik a kérdésnek ez az anyagi oldala, még ha kivihetetlennek bizonyul is a valóságban egy ily kereskedelmi kapcsolat létesítése — mondjuk egy oly elháríthatatlan akadály folytán, a melyet az angol-barátok nagy elfoglaltságuk folytán észre nem vettek — még akkor is csak nyereség számunkra, ha Európa leghatalmasabb nemzetének a rokonszenvét megszerezünk.

Angliának, a legalkotmányosabb államnak rokonszenv egy erkölcsi löke, a mely mindnyájunk önbizalmát fokozza, a mely az ingadozókat megszilárdítja, a szilárdakat megacélozza — az alkotmány védelmére. Csata után jönnek hozzánk az angolok, hogy üdvözöljenek minket. De mi ne vigyük őket a csata-térre, hanem — a tulipánkertbe! Ne be-

Mim

a legbiztosabb poloskairtó szer.

1 üveg ára 60 fillér.

Kapható: Hrabéczy Kálmán drogeriájában Sátoraljaihely, Kazinczy-utca, Haas-féle ház

Lapunk 4 oldal.

széljünk a sötét napokról nekik; mutassuk meg, hogy nem a mi kenyertünk a szétbuzás és ha békét hagyunk nekünk, szívvel-leléssel ezért a földért élünk. Mutassuk meg, hogy vigak is tudunk lenni hozzánk méltó emberek társaságában... ha nem holmi papir-alkotmányos urakkal van dolgunk, hanem egy oly nemzet fiatalai, a melynek alkotmányát éppúgy az évezredes jogfolytonosságban élő nemzeti szellem mindenható ereje alakította ki, mint a mi alkotmányunkat — a melynek történelmében ép oly fényes lapok vannak, mint a miénkben és a melynek van nemzeti öntudata, mint nekünk.

Mutassa meg a magyar, hogy vendégszerető nem ismer határt, ha méltó rá a vendég... hogy földig emeli kalapját és színgig tölti poharát tokajjal, ha Anglia nemes fiait látja vendégül.

Mutassa meg a magyar, hogy
"Nem feleli ki a gazda
Nem feleli kit vendégül!"
Ambrózy Ágoston.

A MEGYE ÉS VÁROS

× **Hivatalátvétel.** Schmidt Lajos rendőrkapitány szabadságideje letelén — újból átvette hivatala vezetését.

× **Irnoki s díjnoki állások rendezése a vármegyénél.** A helygömböztető 1907. január hó 1-től a vármegyénél 1 irnoki, s két díjnoki állás rendezését engedélyezte, úgy, hogy az irnok a főispáni iroda teendőit végezze.

× **Rendkívüli városi közgyűlés.** A városi tanácsotérőben 1906. évi augusztus hó 10-én pénteken délután 8 órakor képviselőtestületi rendkívüli közgyűlés lesz a következő tárgysorozattal: 1. A vízvezetési munkálatok vállalkozóival kötött szerződések bemutatása és jóváhagyása. 2. A vízvezetési kifizetési munkálat vállalatba adása. 3. A vízvezetési szolgáltatási medence területének megválasztása és megvétele. 4. Dr. Hornyay Béla képviselőtestületi tag lemondása a pénzügyi bizottsági alelnökségről és tagságról. 5. Pénzügyi bizottsági elnök esetleg alelnök választása. 6. Miklósy István képviselőtestületi tag indítványa „népliget és közüldőhely” létesítése iránt. 7. A cselédnány megszüntetése céljából összehívott értekezlet jelentése s véleménye javaslata. 8. A cselédnányról (hatósági cselédelhelyezés) alkotandó szabályrendelet tárgyalása. 9. II. oszt. rendőrgénezség kérvénye fizetési pótlék iránt. 10. A rendőrkapitány előterjesztése a rendőrgénezség ruházata s felszerelésére vonatkozólag. 11. A tanács jelentése Schwaroz Markusz v. végrehajtó fizetésére vonatkozólag. 12. A vármegye törvényhatósági bizottsága határozatának kihirdetése Juresó Ágoston rendőrbiztos személyi pótléka ügyében.

× **A pénzügyi bizottság elnökének választása.** A legközelebbi városi rendkívüli közgyűlés egyik fontos tárgya leend a pénzügyi bizottság elnökének s alelnökének választása. Örvenetes tényként említhetjük fel, hogy legutóbbi cikkünk, melyet a pénzügyi bizottság stagnációjáról írtunk: felkeltette Bánóczy Kálmán h. polgármester figyelmét s az elnök választást a rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába fel is vette. A pénzügyi bizottság elnökéül a városi képviselőtestület nagy többséggel Miklósy Istvánt öhajítja megválasz-

tani, kiben minden garancia meg van arra nézve, hogy ez állással járó kötelességeket hűen s lelkiismeretesen fogja teljesíteni. Miklósy Istvánt, mint a képviselőtestület tevékeny és rokonszenves tagját ismerjük s meglepődéssel vesszük tudomásul, hogy szemébe iránt fordult a fontos tisztség betöltésénél a képviselőtestület bizalma.

× **Ujhelyi polgárok a polgármester ellen.** A Palotás-utcából nyíló u. n. Stefán-közben mintegy öt új modern ház épült meg és előreláthatólag ezen közben a város új terjeszkedési tere található volna. A városnak ezen irányban való terjeszkedését és fejlődését meggátolta Székely Elek polgármester egy bölcs határozata, mely ezen utcában egy nyilvános ház felépítését engedélyezte. A Stefán-köz háztulajdonosai, kik nagy anyagi áldozattal s többnyire bankkölséggel építették fel ott házaikat: az intézkedés folytán tetemes anyagi veszteséget szenvednek a telek és házérték csökkenésben s a jövő reményeit alaposan megnyírálta eme intézkedés. A telektulajdonosok azonban nem nyugodnak bele Székely Elek polgármester tevékenységére álitott határozatában s felebbezéssel élnek az ellen. Értelmisségük szerint a felebbezést már be is adta Gortway Aladár főszolgabíró, mint ottani telektulajdonos és a többi háztulajdonosok is aláírták. Kivánatos, hogy a felebbezésnek — melyben Gortway Aladár súlyos kritikát gyakorol a polgármesteri határozat felett — meglegyen a kellő fogamatja.

SZINHÁZ.

* **Berlányi Vanda házassága.** Berlányi Vandát, a kolozsvári nemzeti színház művésznőjét, kit városunk közönsége is előnyösen ismert: folyó hó 4-én vezette otthonhoz Fürstner Tivadár a kolozsvári állami ipari szakiskola tanára.

* **Micsey tásulata a téli szezon alatt.** Micsey F. György szinigazgató a szinügyi bizottsághoz betherjesztette a téli társulat névsorát. Micsey F. György igazgató téli vállalkozásával foglalkozni fogunk a szinügyi bizottság ülése után, mert a látszatot sem akarjuk felkelteni annak, hogy a szinügyi bizottságnak praediciumi akarának. A mi állásfoglalásunk a Micsey társulattal szemben ismeretes s az új névsor éppen nem nyújt arra reményt, hogy azt a jövőben meg fogjuk változtatni. Az ujonnan szervezett társulat műszaki személyzete 12 tagból áll s a színházi titkári tisztelet az eltávozott Margittay helyett Radó Imre, az egyik rendezői tisztelet Pechy L. a másikat nagyon szerencsétlenül — újra Deak Gyula tölti be. A női tagok száma 20, ebből 9 kardalosnő, a férfiak száma 20 s ebből 8 kardalos. A társulat tagjai között ujak: Cserei Irma szoubrette primadonna,

Vörös Alice koloratur énekesnő, Gerőfy Rózi szende, és Bartók Edit drámai anya. A férfi szereplők között ujak: Vary Jenő hősszerelmes, Pechy László bonviván, Várdai Izsó komikus, és Bajai Mihály szerelmes színész. Ezzel a társulattal akarja kivívni Miesey igazgató a szinügyi bizottság jóindulatát. Ezzel szemben különös, hogy a bizottság által kifogásolt Szirmai Évi és Sarlay Kornél neveit újra ott látjuk a műsorban, míg a bizottság által első helyen említett és megtartani kért Fehér Olga s Margittay Gyula tagokat elbocsátotta.

* **Ismerős színészeink elszereződése.** A vidéki nagyobb szintársulatok pótiszervekedése már megtörtént s ennek következtében Magas Béla Szalkay Lajos székesfehérvári, Pataki Riza Kövessy Albert pécsi, Margittay Gyula Miesey Kálmán beszercebányai szintársulatához szerződtek.

HIREK.

A legsötétebb Ujhely.

Megbüntetett villanytársulat.

Orvoslást nyertünk.

Lapunk egyik utóbbi számában említettük szót a villanytársulat mizériái ügyében, kérve az illetékes hatóságtól a villanytársulat megbüntetését, melyet oly régóta vártunk hiába a folyton fokozódó rendőri jelentések dacára.

Városunk minden polgára megbotránkozással vette észre már rég időtől fogva, hogy a sátoraljújohelyi villanytársulat valószínűs oroszlát az a közérdek és közbiztonság rovására a villanyvilágítással. A felhangzó panaszok s főleg az észtetetett minnek lapunk egyik utóbbi számában a felszólalás megírására, hogy a villanyvilágítás ellenőrzésével megbízott rendőrség folytonos panaszjelentéseit Székely polgármester által félretették, s így a villanytársulati mizériák ügye orvoslást nem nyert.

Örvenetesnek vesszük észre, hogy a felszólalás után pár napra már előtűntek fesszik a városi tanács határozata, mely a villanytársulat hanyagsága miatt magas büntetéssel sújta.

És milyen szokatlan előtűnt felszólalásaink iránt az illetékes hatóságok figyelme, ép oly örvenetes az a tény, hogy a villanytársulat ügyében felszólalásunk meghallgatásra talált s arra talált a pénzügyi bizottság restaurálásáról írott cikkünk is. Előbbit az előtűnt fekvő határozat, utóbbit a legközelebbi városi közgyűlés tárgysorozata bizonyítja.

A sajtó s az illetékes hatóságok együttműködésének örvenetes jelét látjuk ebben a köz javára, a mely két tényező együttes munkája hivatva volna a legjobb eredmények elérésére, ha így maradhatna. Szomorú, hogy csak pár napig lehet így.

Mi mindenesetre köszönetet mondunk Bánóczy Kálmán h. polgármesternek, hogy két említett cikkünk igazait belátva, lehet, hogy a hibát előbb felfedezve, lehet, hogy cikkünk hatása alatt: a közérdek nemes szolgálatától vezérelve: orvoslást adott.

A város tanácsa a rendőrség jelentése alapján, mely igazolta, hogy a villanytársulat legutóbbi július 14-től 15-re, 26-ról 27-ra s 27-ről 28-ra menő éjjel az összes lámpákat egy óra után eloltotta, 180 korona pénzbüntetéssel sújtotta a villanytársulatot s egyben, mivel a szerződés nem intézkedik a világítás elmulasztása esetén a megtorlásról (ki csinálta azt a szerződést?) a tanács ez iránti határozathozatal s a szerződés kiegészítése végett a képviselőtestületnek előterjesztést tesz.

Ime a határozat, a melynek előreláthatólag ama fontos eredménye lesz, hogy a villanytársulat ezután nem foghat uszorát üzni a közönség érdekeinek rovására.

Rögen vártuk ezt az intézkedést, s így örömmel vesszük s adjuk tudomásul, hogy megtörtént.

— **A helyzet.** Ilyen cím alatt dr. Buza Barna ország. képviselő lapunk legutóbbi számában vezércikket írt, melyre a magunk részéről dr. Fehér Márton lapunk felelős szerkesztője recenziókat írt. Lapunk egyéb aktualis közleményei a cikket legközelebbi számunkra szorították.

— **Kereskedők zórójára Sátoraljújohelyben.** Szomszédunkban Ungváron a kereskedők humanusan gondolkozó része elhatározta, hogy üzleteiket ezentel este 8 órakor bezárják. Erre a helyesen szervezett reformra égető szükség van munkás védelmi szempontból nálunk is és felette emines kérdés a munkaidő szabályozása. Nálunk Sátoraljújohelyben is tapasztalhatjuk e mozgalmat keletkezett csirák, mert tényleg lelkiismeretlen az a helyzet, hogy a súlyos fizikai munkával elfoglalt alkalmazottak naponként 16—17 órát töltsenek állandóan munkában. Számatkelt azon kereskedő ifju sorsa, a ki csak azért él, hogy az örömlélet gazdjára árnyasztala mellett töltse el, és csak anyai idővel rendelkezik, hogy alig 5—6 órát szentelhet az alvásnak, hol marad ideje az agyonfáradt segédnek arra, hogy tanuljon, hogy magát a hazai kereskedelem hasznavehető, intelligens tagjává kiképezze? Hol marad ideje hogy szellemét, a napi munkában elfoglalt és teljesen kimerült szellemét felüdítse és újabb munkára acélozza? Szomorú tény tehát az, hogy államunk munkaidő kérdésének szabályozása tekintetében még talán a keleti államok nivóját sem érte el ezideig. Csodálkozhatunk-e tehát, ha e rendetlen viszonyok folytán elsősorban sújtott társadalmi osztály az élet legegyszerűbb követelményeit igyekszik szervezkedés és társadalmi uton maga javára kivívni majd Sátoraljújohelyben is.

— **Tanítók jutalmazása.** A magyar nyelvet és néprnévelést Zemplénnvármegyében terjesztő egyesület pályázatot hirdet egyenként 100 koronás jutalomra, Zemplénnvármegyében működő azon tanítók részére, a kik ifjusági olvasókörök és népkönyvtárak

A SINGLERI

SZULTÁN-FORRÁS

páratlan hatású.

Kutkezelőség: **Holénia Béla, Eperjes.**

Kapható Behyna testvérekénél és Bilanovits P. és Társa cégnél.

Dús lithion tartalmu!

Kellemes íze miatt felülmuja a hasonló lithion tartalmu ásványvizeket. — A forrás vize steril és csiramentes.

Dús lithion tartalmu!

Hűgöyldő és hűgöyajtó! Szakorvosok vesebajoknál, áldott állapotban lévő nők hányásánál mint specificumot alkalmazzzák.

szervezése és helyes irányú vezetése körül buzgó munkálkodást teljesítettek, felhivatnak azért Zemplénmegye területén működő tanítóképző iskolákban, hogy ily irányú munkásságukat igazolói hatósági okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi szept. 1-ig nagytisztelettel Fejes István egyesületi alelnök urhoz nyújtsák be. Sátoraljai hely 1900 auguszt. 8-án Szalay Béla egyesületi titkár.

— **Dr. Ligeti József** orvos Karlsbadból — hol huzamosabb ideig tartózkodott — visszatérve, orvosi működését újból megkezdette.

— **Sajtókönyv a rendőrségen.** A helybeli hírlapirodalom régóta érzi hiányát egy sajtókönyvnek, amely a rendőrség közérdekű ügyeinek a nyilvánossággal való közlője lenne. Ilyen sajtókönyv, mely minden nagyobb városban vezetve lesz; nemcsak a hírlapoknak de magának a rendőrségnek is nagy szolgálatot tehetne az által, hogy egyes közérdekű ügyekben a rendőrség a sajtókönyv útján a nyilvánosság előtt nyilatkozhatnék. Városunk fejlődő hírlapirodalmára nézve rendkívül fontos újítás lenne a sajtókönyvnek vezetése a rendőrségnél levő közérdekű ügyek pontos ismertetésére. Helybeli lap-társaink is bizonyára átérzik ennek szükségét s nagyon helyes lenne, ha egymással szolidárisan ez iránt kérelemmel fordulnának *Schmidt* Lajoshoz városunk rendőrkapitányához, a ki — mint ismerjük — készséggel tenné meg a helybeli hírlapírásnak ezt a szolgálatot. A kassai szolidáris újságírás nemcsak a rendőrségi sajtókönyvet vitva ki magának, hanem a városit is, úgy, hogy Éder Ödön polgármester székfoglaló beszédében látta helyesnek kijelenteni, hogy a városnál is létesít sajtókönyvet, a melyben a város közérdekű ügyei a nyilvánossággal hivatalos formában közöltesse. Helybeli lap-társainkat felkérjük, hogy a rendőrségi sajtókönyv ügyéhez hozzá szövel: szolidáris együttérzéssel munkáljanak közre a sajtókönyv létesítésének megvalósításán.

— **Internátus a Karolineumban.** Az irtalmas nővérek vezetése alatt álló „Karolineum” nevezetű felsőbb nőnevelő és tanintézetben belnővendékek is vétetnek föl, Az intézet vezetése is következőleg van osztályozva: a) Internát, b) kiseddóvó, c) 6 oszt. elemi népiskola, d) 4 oszt. polgári iskola. Tanítanak elemi és polgári tanképeségi oklevéllel bíró irtalmas nővérek. A rendszeresített tantárgyakon kívül tanítattik még: német és franciayelv, műrajz és festés, zongora, cimbalom és tánc; továbbá hasznos kézimunka, gépvarrás, ruhavarrás. Kik az intézetről bővebb fülvilágosítást óhajtanak forduljanak a „Karolineum” intézet főnökökéhez Sátoraljai helyben.

— **Cigány igazságszolgáltatás.** Szopka György salamonai születésű napszimos f, hó 7-én délelőtt Rose Salamon fakorekedő épülő házána össze-különbözött ifj. Baksa János cigány-nal, a ki természetesen cigányvérének bizonyosságát úgy fejbe találta felejteti Szopkát egy tégladarabbal, hogy az menten összecsett. Szopkát

szilys fejszével a kórházba szállították.

— **A cabaret körütevők újra nálunk.** Pázmán Ferenc népszínházi tag vezetése alatt azon kis művészesapat, mely legutóbb itt időzött, mielőtt körjáték befejezőt őr. Kovácsics Ignác „Színház kert” jében még egy előadást tart folyó hó 9-én csütörtökön teljesen új műsorral. A társaság legutóbbi ittele alkalomával annyira megnyerte közönségünk tetszését, hogy a körutazó művészek az általános óhajnak tesznek eleget akkor, mikor újból előjönnek hozzánk hogy itt fejezzék be körutójukat. Azt hisszük, hogy a társaság melynek tagjai között *Kaplanai Irén, Harmath Ilona, Pinter Imre, Hetényi Albert* és *Pázmán Ferenc* vannak ez alkalommal sem fog eszalódnak közönségünkben, mely őket oly megerdemelt rokonszenves fogadtatásban részesítette. A belépti díj személyenként 2 korona, a mi igazán nem sok az általuk nyújtott művelésért. Újra felhívjuk közönségünk figyelmét a művészek pártolására s a kabaretre.

— **Megmérgezte magát.** Skorka Berta 18 éves eselédleány f. hó 6-án gyufaoldatot ivott. Beszállították a kórházba.

— **Megvont helyszerzői jog.** Lapunk egyik utóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy a közig. bizottság a városnál szabályrendeletet dolgozott ki, melynek célja egy eseléd-szállóhely létesítése s a eseléd-szerzőnek hatósági uton való közvetítésének volna. Ugyanott méltattuk is e helyes intézkedést annak mielőbbi megvalósulását kívánva; ezzel kapcsolatban közöljük, hogy *Bancsó Kálmán* h. polgármester *Anisz Sándor* helybeli eseléd-szerző intézet tulajdonosától több feljelentés alapján az ellene lefolytatott vizsgálat során a eselédközvetítői ipar jogát megvonta. A másik közvetítő *Fos István* ellen szintén érkezett feljelentés, mely előrelát hatólag iparjogának elvételére vezet s így mi sem áll majd utjában annak, hogy a város szabályrendelete, — mely a legközelebbi ülés tárgysorozatára van kitűzve — a hatósági közvetítést illetőleg a nagy közönség kívánalmának megfelelőleg megvalósíttassék.

— **Sikkasztó főpincér.** *Molnár Gyula* ácssegéd bejelentette a rendőrségen, hogy *Weisz Dezső*, az „*Othón*” kávéház volt főpincére tőle 500 koronát elcsikkasztott és ismeretlen helyre szökött. A rendőrség elrendelte a sikkasztó főpincér körözését.

— **A tállyai szőlőgazdálkodás bajai.** Egyik tállyai olvasónk írja a következőket: A legutóbbi időben bezonyult, hogy Tállyán a vezető-körök nemtörődömségükkel ázsiai állapotokat teremtek az által, hogy a szabad portyázást a szőlő-hegyen hallgatólagosan megtűrik — örömeire a tovjajoknak s bosszuságára ez kárára a szegény, becsületlen népszótálynak. — Mezőőrök vannak ugyan, de gondoskodás szőlőkertüktől — kik a parlag szőlők termését s a gyümölcsösöket őriznek — nincs s úgy látszik, hogy a nemes magistratus ilyenekről gondoskodni kisínyes és hiábavaló dolognak tartja. Szőlőnk őrizői csak aug. 20-át alánál ki s ezek megis teszik kötele-ségüket, de miért nincsenek már kora tavaszról alkalmazva u. n. szőlőkerülőök, kiknek beállítását vármegyei szabályrendelet is követeli? Meggondolta-e a nemes magistratus azt, hogy tavaszról aug. hó 20-ig őrizés hiányában ellopható minden vetemény és gyümölcs, a mi a szőlő-parlagokon van? Miért nem gondoskodott hát őrizőkről, kutyakerülőkről?

Tállya város csupa luxusból tud a város vilamos kivilágításáért évi 1600 koronát kifizetni, tudjon 3—400 koronát fordítani a szegény nép érdekeit védő intézményre is. S ha csakugyan Magyarországon és nem Ázsiában lakunk, legyenek kegyesek az ellenőrző hatóságok a községek gazdálkodási rendszerébe beletekinteni, megfenyíteni a nép érdekeivel abszolte nem törődő közegeket.

— **Táncmulatság a mácai fürdőben.** A mácaai iparosok 1906. évi aug. hó 19-én, a mácaai gyógyfürdő dísz-teremben, a hegyi ev. ref. templom felépítésére, jótékonyozó, zártkörű táncmulatságot rendeznek. Belépti díj: személyenként 1 korona. Kezdeté délután 6 órakor. Felülvezetések közönséggel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A zenét a hegyi zenekar szolgáltatja. A mulatságra mely előreláthatólag sikerülni fog sokan készülnek Sátoraljai helyből is.

— **Bizony, bizony az a hőség!** Ha az emberek az elmúlt nyárom tölem kérdezték, hogy különösen a mezei munkáknál, az őket kintző szomszúság ellen mitévők legyenek, akkor én azt ajánlottam nekik, — amit ezentel minden olvasómnak ajánlani fogok; — ők azt kipróbálták és ezen jó tanácsomat megköszönték, és én úgy hiszem, hogy ezen soraim sok olvasója, ha csak szellemben is, ugyanazt fogja tenni, ha arról egy próba által személyesen meggyőződnek. Vegyen, — úgy mondtam az embereknek, 1 liter vizet, hagyja ezt egy teli kanál, körülbelül 15—20 gramm, *Frank-kávé-pótlékkal*, a mi feleség a konyhájában bizonyára meg lesz, 5 percig jól felforralni, azután a fözetet állítsa félre és hagyja kihűlni, (ízles szerint egy kevés cukrot is tehet hozzá) aztán palackban, vagy kulacsban vigye magával a mezőre. — Legjobbann tenné, ha a palackot aztán egy árnyékos helyen a földbe ássa, — mivel az ital akkor hűs, friss marad. Ha azután szomjas, akkor igyék ezen *Frank-fözetből* egy jó nagy kortyot és csodálkozik fog, hogy szomszúsága milyen hosszú időre csillapítja marad. A „*Frank*” tehát neucsak a legjobb kávé-pótlék, mert hiszen ilyenek általános an el van ismerve, — hanem a legjobb szomjesillapító is.

— **A Pesti Napló idei ajándéka.** Az 1906. évi karácsonyi albuma kiállításá s fényével felül megju mutni a megelőző évi kiadványokat. Minden kötet külön volt az előzőkét pedig azok az előző kötetek is egytől-egyig remek díszművek voltak. A Pesti Napló idei ajándék könyve *Rákóczi Album* lesz. Javairók fogják megírni a nagy szabadságharoz eleven krónikáját. Es meg fog szólni ebben a kötetben a kor költészete és izzó muzikája. Nagyszabású festmények, elsőrangú illusztrációk, kiváló mester-ek alkotásai díszítik majd e művet. S a műlapokon kívül a sokszorosító művészet egész sor több színnyomása képpen fog remekolni. E díszes tartalomhoz méltó lesz a keret. Bekötését a magyar iparművészet első rangu mesterére bizza. Ezt az új páratlan díszű ajándékot megkapja karácsonyra a Pesti Napló állandó előfizetőin kívül minden új előfizető is, a ki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet, illetve aki karácsonyig legalább egy félévi díjat befizet és egy további félévi előfizetésre magát kötelezi. Az előfizetés fél-és negyedévenként, sőt havonta is esz-közölhető s kívánatra külön értesítést küld a módzatokra vonatkozólag a Pesti Napló kiadóhivatala Budapestben, VI. ker., *Andrássy-ut 27. sz.*

KÖZGAZDASÁG.

Iparosok óhajai.

Igaz élvezettel olvastam e lapok t szerkesztőjének azt a cikkét, mely autonomiát követel az iparosok számára. Szükséges volna, hogy az ország összes iparosai átérzenék azt a nagy igazságot, mely a cikken végig húzódik, hogy azután egy szívvel-lélekkel lehetne kívánni, jobban mondv követelni az iparosok önkormányzatának törvénybe iktatását.

Ugyanakkor ki lehetne terjeszkedni az iparosok egyéb óhajaira is. Mert bizony nagy számmal vannak ilyen óhajok.

Igy pl. elvárjuk, hogy az új törvény szabadítson meg bennünktől és azokat a kedvezményeket, melyeket most a gyárpar élvez, terjessze ki a kisiparra is.

Elvárjuk a kontárok szigorú üldözését s azt, hogy közszállítá-soknál első sorban a kisiparosok részére biztosítsák a munkát, s ha kisiparos vállalkozó nem akadna, csak akkor adják ki nagy vállalkozónak a munkát.

Az iparosok régi óhaja az is, hogy a rabok ipari tevékenységét szüntessék meg és e helyett őket a mezőgazdaság körében foglalkoztassák.

Iparosok önálló betegsegélyző pénztárának létesítése, az iparosoknak nyugdíjaztatása szintén megvalósításra vár, valamint üdvös dolog volna az is, ha megszüntetnék azt a visszás állapotot, hogy a kisiparos legyen köteles fizetni segédjéért a betegsegélyző-díj 1/3-át, holott ő ezért nem kap semmi ellenszolgáltatást.

Tessék a törvény ebbeli intézkedését megváltoztatni, — a járulék teljes befizetésére a segédet kötelezni s ennek fejében a betegsegélyző pénztárt — hatósági felügyelet alatt — egészen a segédiekre bízni, nem úgy mint most, mikor az igazgatóság 1/3 részében munkaadó, 2/3 részében segéd, mely összeállítás kuforrása annak, hogy ezek a betegsegélyző pénztárak fejlődni képtelenek, mivel az igazgatóság üdvös dolog helyett gyakran civakodással tölti el idejét.

Ezeket voltam bátor megszívlelésül elmondani.

Egy iparos.

** **Alkalmazottak bejelentése.** A köz igazgatási bíróság egy konkrét esetből kifolyólag azt a határozatot hozta, hogy, ha a munkaadó a belépésből számított 8 nap alatt alkalmazottjait a betegsegélyző pénztárba be nem jelenti: egyéb kötelezettségek és következményeken felül biztosítandónak a bejelentés előtt keletkezett betegségből fölmerült költségeket is viselni tartozik.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDŰ-ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES-HASHAJTÓSZER.

Egy doboz „Jvori“ levélpapír 50 levél 50 boríték 1 K.

Landesmann Miksa és Társa papirkereskedésében

358—1906. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 223/2. számú végzése következtében dr. Elek Imre és dr. Novák István ügyvéd által képviselt Sternlicht s. rts. és társa javára Lanesz József ellen 1536 K. 40 f. s. jár. erejéig 1906. évi július hó 9-én fogyanatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2197 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: üvegaru és butor stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a gálszécsi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 223/2. sz. végzése folytán 1536 K. tőkekövetelés, és eddigi bíróság már megállapított költségek erejéig Gálszécsen leendő eszközölésére 1906. évi augusztus hó 13-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elővizezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gálszécsen, 1906. évi július hó 31. napján.

Saárossy Imre
kir. bír. végrehajtó.

Egy tanuló felvétetik
Klein Pál üzletében.

Bérbeadó szántóföld.

A Petneházi Sándor tulajdonát képező a sauhelyi 2953 és 2905 számú tjkben felvett a Pázsit dűlőben lévő 302 és 144 □ ölnyi szántóföld — a sauhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 5082/906 tk. sz. a. határozata értelmében Klein Náthánról, mint kirendelt zárgondnoktól bérbevehető.

Bővebbet Klein Náthánról (dr. Reichard Salamon iró-dájában.)

Egy fiatal fűszer- és csemege kereskedősegéd meg egy jó házból való fiu tanulónak, azonnali belépésre fevéttetik

Patz Kálmán,
fűszer, csemege és papíruár
kereskedésében
Lőcsén (Szepes m.)

Allein echter Balsam
wie der Schatzinsel-Äpfelbalsam
von
A. Thierry in Pregrada
bei Riechtch-Sauerbrunn.

Megrendelési cím: THIERRY A. gyógyszerész Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár Budapestén Török József gyogytára és D. Egger Leo gyogytára, Vértos L. Lugos és az összes gyogyszerárakban.

Törvényesen védve. Minden utánzás és utánnyomás büntetendő.

Egyedüli valódi Thierry-Balsam

csak a zöld apáca védjeggyel.

Felülmulhatatlan páratlan szor emésztési zavarok, gyomorgöresök, köhika, katarus, mellfájás, influenza ellen.
Ára 12 kis. vagy 6 dupla üveg, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegnek patent zárral 5 kor. bérmentve.
Thierry centifolio kenőcs elismert páratlan szor sebek, gyulladások, sérülések, karbunkulus kelések. 2 tégely ára 3 K. 60 f. bérmentve, a pénz előleges beiktulása mellett vagy utánvétellel.

Kérjen csak
SELLE & KARY féle

legjobb tisztítószer
minden finom lábbeli számára
sárga és fekete színben.

Különösen ajánlható:
Boxcalf, Csearia, Chevreux és Lakk-
cipők számára.
Bécs XII/1.

Egy kitünően idomított
angol pointer,
szuka vizslakutya eladó.

Hol? Megtudhatni a kiadó-
hivatalban.

Magyar gyártmányu
levélpapírok

kaphatók

Landesmann Miksa és Társa
könyv- és papirkereskedésében.

Közigazgatási tanfo-
lyamot végzett fiatal
ember körjegyzőnél ál-
lást keres.

Cím a kiadóhivatalban.

Makulatur-
papírok

jutányos áron

kaphatók

a kiadóhivatalban

Friedman Mórné

okl. szülész

lakik Grünwald B. és Társa szállító
Bercsényi utcai házában.

Szöllő-sajtók
Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerszerkezettel
kézi hajtásra

Hidraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség
számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen fölzszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtók, bogyo örlők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelek számára, gyümölcs-
hámozó és vágó gépek. — Szabad. önműködő, hordozható
és szállítható „SYPHONIA“-permetező szőlők, gyümölcs,
fák, komló és szegecs permetezésére.

Szöllő-ekék

gyártatnak és szállítanak jótállás mellett különlegességként
legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági géppárral, vasöntödéje és gőzhámorai által

BÉCS, III./ Taborstrasse 71.

Kitüntette 560 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselet és vizontársítások kerestetnek.

Magyar és belga gyártmányu **lőhálók** párja 20 koronától Sandesmann Sámuel szijgyártó üzletében feljebb kapható: Sátoraljaújhely, Rákóczi-utca (Kisplacz).

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljaújhely.